

Seat No. _____

HS-004-017201

M. Ed. (Sem. II) Examination

May - 2023

Methodology of Educational

Research - II : Paper - CC - 5 (New Course)

Faculty Code : 004

Subject Code : 017204

Time : $2\frac{1}{2}$ / Total Marks : 70

સૂચના : (1) સૂચના મુજબ જવાબ લખવા.
(2) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુમાં દર્શાવેલ અંક (પ્રાપ્તિાંક) પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

- 1 (અ) આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **6**
- (1) પ્રશ્નાવલીના ફાયદા જણાવો.
(2) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
(3) નિયંત્રિત પદ્ધતિ અને અનિયંત્રિત પદ્ધતિનો તફાવત આપો.
- (બ) આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **8**
- (1) વિશ્વસનિયતાનો અર્થ, લક્ષણો અને પ્રકારો સમજાવો.
(2) ધર્સ્નની પદ્ધતિ સમજાવો.
(3) ક્રમમાપદંડના પ્રકારો સમજાવો.
- 2 (અ) આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **6**
- (1) સારા નમૂનાનાં લક્ષણો જણાવો.
(2) આકસ્મિક નમૂના પસંદગીના સ્વરૂપો જણાવો.
(3) બિન સંભાળ નમૂના પસંદગીની મર્યાદા જણાવો.
- (બ) આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **8**
- (1) સંભાવ્ય નમૂના પસંદગીની પદ્ધતિઓ સમજાવો.
(2) સહેતુક નમૂના પસંદગીના લાભાલાભ જણાવો.
(3) આંશિક અને બહુચલિય સહસંબંધનો અર્થ આપો.

- 3 (અ) આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 6
- (1) કોઈ એક સંશોધન સમસ્યા, પસંદ કરો, સર્વેક્ષણ સંશોધન પદ્ધતિથી તે સંશોધન સમસ્યા હાથ ધરવાના સોપાનો જણાવો.
 - (2) ઐતિહાસિક સંશોધન પદ્ધતિનો અર્થ અને લક્ષણો જણાવો.
 - (3) વિકાસાત્મક સંશોધન પદ્ધતિની મર્યાદા સમજાવો.
- (બ) આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8
- (1) પ્રાથમિક અને ગૌણ સંદર્ભસ્થાનો સમજાવો.
 - (2) વિષયવસ્તુ વિશ્લેષણ પદ્ધતિથી હાથ ધરી શકાય તેવો કોઈ એક અભ્યાસ શિર્ષક રચો.
 - (3) કારણ તુલનાત્મક સંશોધન પદ્ધતિના સોપાનો સમજાવો.
- 4 (અ) આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 6
- (1) તફાવત આપો : સંખ્યાત્મક અને ગુણાત્મક સંશોધન પદ્ધતિનો.
 - (2) પ્રાયોગિક સંશોધનની આંતરિક પ્રમાણ ભૂતતાને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો.
 - (3) ગુણાત્મક સંશોધનના સંદર્ભમાં દરખાસ્ત, અહેવાલ અને સંશોધનની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- (બ) આપેલા ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 8
- (1) સોલોમાન ચાર જૂથ યોજના સમજાવો.
 - (2) પ્રાયોગિક સંશોધનમાં અંકુશ એટલે શું ? અંકુશ મેળવવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ જણાવો.
 - (3) પ્રાયોગિક સંશોધનના સોપાનો વર્ણવો.
- 5 આપેલા દસ પ્રશ્નોમાંથી સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
- (1) માનાંક સંદર્ભ કસોટી અને મુલક સંદર્ભ કસોટીનો અર્થ જણાવો.
 - (2) નિરીક્ષણ પદ્ધતિનું મહત્ત્વ ટૂંકમાં સમજાવો.
 - (3) યથાર્થતાનો અર્થ સમજાવો.
 - (4) ઓળખયાદી એટલે શું ?
 - (5) વિકાસાત્મક સંશોધન પદ્ધતિના હેતુઓ જણાવો.
 - (6) શાળાકીય સર્વેક્ષણનો અર્થ સમજાવો.
 - (7) યોજનાબદ્ધ નમૂના પસંદગી સમજાવો.
 - (8) એથનોગ્રાફી અભ્યાસ માટેના સંશોધનના સોપાનો જણાવો.
 - (9) નમૂના પસંદગીમાં થતી ભૂલો સમજાવો.
 - (10) વલણનો અર્થ સમજાવો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Answer as instructed.
(2) Figure to the right indicate full marks.

- 1** (A) Answer any two out of the given three questions : **6**
(1) State the advantages of questionnaires.
(2) State the characteristics of a psychological test.
(3) Distinguish between controlled method and uncontrolled method.
- (B) Answer any two out of the given three questions : **8**
(1) Explain the meaning, characteristics and types of reliability.
(2) Explain Thurston's method.
(3) Explain the types of hierarchy.
- 2** (A) Answer any two out of the given three questions : **6**
(1) State the characteristics of a good specimen.
(2) State the forms of random sampling.
(3) State the limitations of non-probability sampling.
- (B) Answer any two out of the given three questions : **8**
(1) Explain methods of selection of probability sample.
(2) State the advantages of selective sampling.
(3) Give the meaning of partial and multiple correlation.
- 3** (A) Answer any two out of the given three questions : **6**
(1) Select one research problem and state the methods of carrying out that research problem using survey research method.
(2) State the meaning and characteristics of historical research method.
(3) Explain the limitation of developmental research method.

- (B) Answer any two out of the given three questions : **8**
- (1) Explain primary and secondary reference points.
 - (2) Formulate a study title that can be carried out using thematic analysis method.
 - (3) Explain the steps of causal comparative research method.
- 4** (A) Answer any two out of the given three questions : **6**
- (1) Distinguish quantitative and qualitative research.
 - (2) Explain the factors affecting the internal validity of experimental research.
 - (3) State the characteristics of the proposal, report and research in the context of qualitative research.
- (B) Answer any two out of the given three questions : **8**
- (1) Explain the Solomon four group scheme.
 - (2) What is control in experimental research? State different methods of control.
 - (3) Describe the methods of experimental research.
- 5** Answer seven out of ten questions given : **14**
- (1) Explain the meaning of standard reference test and national reference test.
 - (2) Briefly explain the importance of observation method.
 - (3) Explain the meaning of validity.
 - (4) What is Identity list ?
 - (5) State the objectives of developmental research methodology.
 - (6) Explain the meaning of school survey.
 - (7) Explain planned sampling selection.
 - (8) State the research methods for ethnographic studies.
 - (9) Explain errors in sample selection.
 - (10) Explain the meaning of attitude.